

Protokół ze zdalnego posiedzenia Rady Narodowego Instytutu Wolności
– Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Warszawa, 9 lipca 2025 roku

9 lipca 2025 r. odbyło się siódme, nadzwyczajne posiedzenie III kadencji Rady Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

W posiedzeniu udział wzięli:

1. Piotr Stec – Przewodniczący Rady NIW-CRSO;
2. dr Ewa Gałka – Członkini Rady NIW-CRSO;
3. Agata Stafiej-Bartosik – Członkini Rady NIW-CRSO;
4. Daniel Prędkopowicz – Członek Rady NIW-CRSO;
5. Iwona Żukiert – Członkini Rady NIW-CRSO;
6. dr hab. Marek Rymsza – Członek Rady NIW-CRSO;
7. Paweł Szewczyk – Członek Rady NIW-CRSO;
8. Monika Miłowska – Członkini Rady NIW-CRSO;
9. Paweł Bilski – Członek Rady NIW-CRSO;
10. Michał Braun – Dyrektor NIW-CRSO;
11. Ewa Kalbarczyk – Zastępczyni Dyrektora NIW-CRSO;
12. Stefan Kołucki – Kierownik BPH NIW-CRSO;
13. Łukasz Ofiara – Kierownik BPT NIW-CRSO;
14. Bartosz Domański – Główny specjalista BPH NIW-CRSO;
15. Marta Walkowska-Lipko – Kierowniczka BPKS NIW-CRSO;
16. Miłosz Ukleja – Ekspert BPKS NIW-CRSO;
17. Oliwia Krawczyk – Starsza specjalistka BO NIW-CRSO.

Członkiniom i członkom Rady NIW-CRSO został przedstawiony następujący porządek posiedzenia:

1. Otwarcie posiedzenia, sprawy formalne, wyrażenie zgody na nagrywanie przebiegu posiedzenia oraz przyjęcie porządku obrad.
2. Przyjęcie protokołu z posiedzenia Rady III kadencji z dnia 17.06.2025 r.

3. Przyjęcie uchwały w sprawie zaopiniowania regulaminu konkursu Lokalne Partnerstwo dla wolontariatu – edycja 2025 w ramach „Korpusu Solidarności – Rządowego Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018–2030”.
4. Przeprowadzenie losowania ekspertów do oceny wniosków w ramach konkursu „Wsparcie organizacji wolontariatu w NGO – WOW w NGO!” edycja 2025
5. Stan realizacji zadań w ramach Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Pozarządowych Moc Małych Społeczności, edycja 2025
6. Sprawy różne.
7. Zamknięcie posiedzenia.

Ad 1.

Posiedzenie otworzył Pan Piotr Stec, Przewodniczący Rady Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Wszystkie członkinie i członkowie Rady NIW-CRSO wyrazili zgodę na nagrywanie przebiegu spotkania. Na prośbę Dyrekcji Instytutu do porządku obrad po pkt. 3 włączono punkty „Zmiana regulaminu Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Pozarządowych Moc Małych Społeczności, edycja 2025” oraz „Zmiana regulaminu Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033, edycja 2024”, co spowodowało odpowiednią zmianę numeracji omawianych tematów.

Ad 2.

Protokół z posiedzenia Rady III kadencji z 17 czerwca 2025 roku został przyjęty przez Radę NIW-CRSO.

Ad 3.

Pan Michał Braun, Dyrektor Instytutu, przystąpił do omawiania punktu „Przyjęcie uchwały w sprawie zaopiniowania regulaminu konkursu Lokalne Partnerstwo dla wolontariatu – edycja 2025 w ramach Korpusu Solidarności – Rządowego Programu Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018–2030”.

W ramach konsultacji regulaminu wpłynęły dwie uwagi. Pierwsza z nich dotyczyła postulatu wprowadzenia koszyków regionalnych, które miałyby zapewnić bardziej zrównoważony podział

środków pomiędzy różne regiony. Ze względu na ograniczone środki finansowe dostępne w konkursie, postulat ten nie został uwzględniony przez NIW. Druga uwaga odnosiła się do zapisanego w regulaminie kryterium dostępu, zgodnie z którym organizacja aplikująca do programu musi być zarejestrowana nie później niż 31 grudnia 2023 roku. Instytut podtrzymał to kryterium, uzasadniając je ograniczoną liczbą dostępnych grantów oraz potrzebą kierowania środków do organizacji posiadających odpowiednie doświadczenie i dorobek, w szczególności w zakresie animowania wolontariatu na poziomie co najmniej dwóch powiatów. W ocenie NIW-CRSO otwarcie naboru dla organizacji o krótszej historii działalności spowodowałoby znaczące zwiększenie liczby wniosków, przy czym z uwagi na niewielką liczbę dostępnych grantów - i tak największe szanse na ich otrzymanie miałyby organizacje z długim stażem i doświadczeniem w prowadzeniu lokalnych centrów wolontariatu. Pan Miłosz Ukleja, Ekspert Biura Programu Korpus Solidarności, zaznaczył, że organizacje uczestniczące w partnerstwach lokalnych powinny mieć potencjał do wspierania innych podmiotów, prowadzenia działań edukacyjnych oraz wspólnego z Instytutem rozwijania standardów wolontariatu. Z tego względu wymagany staż działalności organizacji nie może być zbyt krótki.

Następnie Pan Ukleja omówił główne założenia konkursu. Wartość środków przeznaczonych na dotacje dla organizacji w ramach konkursu w edycji 2025 wynosi 2 184 000 mln złotych, co pozwoli na dofinansowanie 14 wniosków w kwocie 52 000 tys. zł (jeden) rocznie, w okresie od września 2025 roku do grudnia 2027 roku. W kryterium strategicznym wnioskodawca może uzyskać 5 punktów za zaplanowanie realizacji działań na terenie powiatów, na których obecnie nie są prowadzone działania przez Partnerów Lokalnych Korpusu Solidarności (edycja 2024).

Pani Agata Stafiej-Bartosik podkreśliła, że praca w Radzie ma charakter społeczny i jest niezwykle istotna. Zaznaczyła jednak, że w jej ocenie w pewnym momencie funkcjonowanie Rady zaczęło opierać się bardziej na zaufaniu do zespołu Instytutu niż na realnym wpływie członkiń i członków. W związku z tym zwróciła się z prośbą, aby materiały kierowane do Rady były przesyłane z większym wyprzedzeniem, co umożliwiłoby ich spokojne i dokładne zapoznanie się z treścią. Jej zdaniem obecny tryb ogranicza merytoryczny wkład, jaki członkowie Rady mogliby wnieść. Pan Daniel Prędkopowicz zgodził się z przedmówczynią, podkreślając zasadność poruszonego problemu. Pan Michał Braun odniósł się do uwagi, zaznaczając, że rozumie zgłoszoną potrzebę, jednak jego zdaniem proponowane zmiany mają charakter jedynie doprecyzowujący, nie wpływający w sposób istotny na materiał, który był już omawiany przez Radę.

Przewodniczący Rady poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie zaopiniowania regulaminu konkursu Lokalne Partnerstwo dla wolontariatu – edycja 2025 w ramach „Korpusu Solidarności – Rządowego Programu Wsparcia i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018–2030”. W głosowaniu 9 osób było ZA, nikt nie był przeciw, nikt się nie wstrzymał. Rada przyjęła uchwałę. Obecni podczas głosowania: 9 osób; głosowało: 9 osób.

Ad 4.

Głos zabrała Pani Ewa Kalbarczyk, Zastępczyni Dyrektora NIW-CRSO, która omówiła punkt, wprowadzony dodatkowo do agendy posiedzenia, tj. „Zmiana regulaminu Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Pozarządowych Moc Małych Społeczności, edycja 2025”. Pierwsza z proponowanych modyfikacji dotyczy sposobu sumowania punktów przy ocenie wniosków, druga zaś odnosi się do doprecyzowania informacji o udziale trzeciego eksperta w ocenie ofert w ramach Priorytetu 1. Dyrektor Instytutu zaznaczył, że zmiany te wynikają z błędu technicznego i nie wpływają na punktację ani zasady konkursu. Tabele punktacyjne oraz karty ocen pozostają bez zmian. W regulaminie znajdowało się jedno zdanie zawierające nieaktualny zapis sprzed etapu konsultacji, które wprowadzało błędne sumowanie punktów. Wprowadzone zmiany mają charakter redakcyjny i techniczny, służą jedynie zapewnieniu spójności dokumentu, nie wpływając na sposób oceny wniosków.

Pan Piotr Stec zwrócił uwagę, że w przypadku wprowadzania zmian konieczne jest ich jednoznaczne wyjaśnienie w treści uchwały, aby uniknąć zarzutu modyfikowania zasad oceny w trakcie trwania procedury. Podkreślił, że nie każdy będzie rozumiał, iż chodzi wyłącznie o korektę techniczną w sposobie sumowania punktów. Pan Michał Braun odpowiedział, że zmiana nie wpływa na ocenę ofert ani końcową punktację, a ponieważ dotychczas nikt nie zgłaszał niezgodności w sumie punktów, nie spodziewa się, aby obecna korekta wzbudziła wątpliwości. Przewodniczący Rady zaznaczył, że ujednolicenie zapisów regulaminu jest obowiązkiem Instytutu, natomiast Rada, choć zatwierdza regulamin, nie jest w stanie wychwycić każdej nieścisłości. Dyrektor Instytutu przypomniał o bardzo krótkim czasie na przygotowanie konkursu, narzuconym przez KPRM, braku zwiększenia kadry oraz wzroście liczby zadań związanych z realizacją Programu. Podkreślił, że zmiana ma charakter wyłącznie techniczny i zwrócił się z prośbą o jej przyjęcie. Pani Agata Stafiej-Bartosik zaproponowała, aby doprecyzować, że korekta wynika z błędu w poprzedniej wersji regulaminu i nie wpływa na zasady oceny. Pan dr hab. Marek Rymsza dodał, że w praktyce legislacyjnej stosuje się pojęcie „błędu oczywistego”, co umożliwia wprowadzenie korekt bez konieczności pełnej procedury legislacyjnej.

Zasugerował, aby zastosować tę formułę i nie odnosić się do „wersji regulaminu”, ponieważ poprawiony został wyłącznie błąd oczywisty polegający na błędnym zsumowaniu punktów. Rada przyjęła zaproponowaną zmianę.

Pani Ewa Kalbarczyk omówiła kolejną zmianę w regulaminie, polegającą na dodaniu zapisu o zaangażowaniu trzeciego eksperta w sytuacji, gdy oferta została oceniona pozytywnie pod względem formalnym, a różnica punktowa między ocenami dwóch ekspertów przekracza 30 punktów, przy czym co najmniej jedna z ocen wynosi powyżej 59 punktów i zawiera więcej niż 0 punktów w kryterium 1. Zaznaczyła, że zapis ten znajduje się we wszystkich regulaminach programów Instytutu, a jego brak w obecnym dokumencie wynikał z przeoczenia. Pan Michał Braun dodał, że temat ten był poruszany podczas wcześniejszych posiedzeń Rady, podczas których dyskutowano nt. tworzenia programu MMS. Wówczas, z uwagi na spodziewaną dużą liczbę wniosków, rozważano ograniczenia związane z kosztami oceny, w tym z udziałem trzeciego eksperta. Ostatecznie do programu wpłynęło około 2000 wniosków, jednak w przypadku znacząco większej liczby aplikacji dostępne środki w ramach pomocy technicznej mogłyby okazać się niewystarczające.

Następnie Zastępczyni Dyrektora omówiła trzecią zmianę, zaproponowaną przez Pana Daniela Prędkopowicza, dotyczącą modyfikacji zapisu w części A „Zasady przyznawania dotacji”, punkt II „Zasady finansowania i realizacji zadania”, podpunkt 5 „Koszty niekwalifikowalne”. Zmiana polega na nadaniu odnośnikowi 4 nowego brzmienia: „nagrody, premie i inne formy bonifikaty rzeczowej lub finansowej dla osób zajmujących się realizacją zadania z wyłączeniem nagród wynikających z regulaminów wynagradzania lub innych dokumentów wewnętrznych Wnioskodawcy”. Dyrektor Michał Braun ocenił zmianę jako korzystną, podkreślając, że w przypadku wynagrodzeń w części administracyjnej rozliczanej ryczałtem, organizacje nie będą musiały wprowadzać zmian do budżetu.

Przewodniczący Rady poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie zatwierdzenia zmian w regulaminie konkursu Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Pozarządowych Moc Małych Społeczności na rok 2025. W głosowaniu 6 osób było ZA, nikt nie był przeciw, 1 osoba wstrzymała się. Rada przyjęła uchwałę. Obecni podczas głosowania: 7 osób; głosowało: 7 osób. Dwie osoby opuściły spotkanie (jedna na stałe, druga chwilowo, powróciła po krótkim czasie).

Ad 5.

Pan Michał Braun przeszedł do omawiania kolejnego, dodatkowego punktu tj. „Zmiana regulaminu Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033, edycja 2024”. NIW-CRSO jest po ponad półrocznej kontroli Najwyższej Izby Kontroli w zakresie Funduszu Młodzieżowego, w ramach której skontrolowano także wiele organizacji pozarządowych, w tym operatorów regrantingu. Dyrektor Instytutu poinformował, że po otrzymaniu końcowego wystąpienia pokontrolnego przedstawi je Radzie podczas najbliższego posiedzenia. Przekazał, że wstępne wyniki kontroli NIK dotyczące programu są bardzo krytyczne – obejmują m.in. nieprawidłowości w zakresie procedur konkursowych, wyboru ekspertów, zarządzania konfliktem interesów oraz realizacji rezultatów. NIK oceniła działania NIW-CRSO w obszarze tego programu negatywnie. Wśród zarzutów znalazło się również stwierdzenie przekroczenia uprawnień przez Radę poprzez przyjęcie uchwały nr 25/2024 z 21 października 2024 roku, która obniżyła dolną granicę wieku uczestników programu z 15 na 12 lat. Pan Michał Braun zaznaczył, że choć intencja zmiany była zasadna i nikt nie kwestionuje jej merytorycznej celowości, to uchwała Rady Ministrów, która ustanawia program FM nie dopuszcza takiej modyfikacji. W związku z tym konieczne jest przywrócenie pierwotnego zakresu wiekowego (15–29 lat) oraz poinformowanie o tym NIK. Dyrektor zwrócił się z prośbą o przyjęcie uchwały zmieniającej w tym zakresie.

Pan Łukasz Ofiara, Kierownik Biura Programów Tematycznych, zwrócił uwagę, że mamy do czynienia z konfliktem interpretacyjnym. Najwyższa Izba Kontroli interpretuje zapisy programu w sposób restrykcyjny i literalny. Tymczasem NIW, mając na względzie potrzebę skutecznego wsparcia samorządów lokalnych w ramach Priorytetu 1, dążył do rozszerzenia grupy odbiorców. Program w swoim założeniu miał wspierać młodzieżowe rady, co zdaniem Instytutu wymaga objęcia wsparciem również osób w wieku 12–14 lat. Kierownik BPT podkreślił, że bez udziału tej grupy wiekowej skuteczna realizacja celów programu może być znacząco utrudniona. Najwyższa Izba Kontroli przyjęła jednak interpretację literalną, zgodnie z którą NIW dokonał zmiany grupy odbiorców, co w ocenie NIK - stanowi przekroczenie kompetencji Rady i powinno zostać zatwierdzone na poziomie Rady Ministrów. Pan Michał Braun poinformował, że Narodowy Instytut Wolności przygotował już propozycję zmiany w programie, która zakłada obniżenie dolnej granicy wieku uczestników. Zmiana ta zostanie przedłożona do procedowania w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, a następnie na poziomie Rady Ministrów. Po jej zatwierdzeniu możliwe będzie przywrócenie dolnej granicy wieku na poziomie 12 lat.

Pan Łukasz Ofiara podkreślił również, że przy obecnym ograniczeniu wiekowym (15–29 lat) program może mieć trudności z osiągnięciem zakładanych wskaźników, zwłaszcza w gminach wiejskich, gdzie aktywność młodzieżowych rad w grupie wiekowej poniżej 15 lat bywa kluczowa.

Pani Agata Stafiej-Bartosik stwierdziła, że przyjmuje zaistniały problem prawny i zgadza się z koniecznością wycofania wprowadzonej zmiany. Zasugerowała jednak, że Rada mogłaby jednocześnie wystąpić z prośbą o zgłoszenie do KPRM potrzeby zmiany zapisu w uchwale Rady Ministrów definiującej program. Podkreśliła, że nie należy traktować tej sytuacji jako błąd merytoryczny po stronie Rady, ponieważ dolna granica wieku ustalona na poziomie 12 lat nadal pozostaje zasadna z perspektywy celów i odbiorców programu. Członkini Rady zaproponowała, aby w projektowanej uchwale zawrzeć zapis, który jednocześnie potwierdzi wycofanie zmiany i wyrazi stanowisko Rady, zgodnie z którym należy uruchomić procedurę zmiany obowiązującego zapisu dotyczącego wieku odbiorców w uchwale Rady Ministrów.

Pan Michał Braun zaproponował, aby w treści uchwały dodać zapis, że Rada stoi na stanowisku, iż należy podjąć działania zmierzające do obniżenia dolnej granicy wieku uczestników programu FM. Uzasadnił to potrzebą realnego wsparcia działalności młodzieżowych rad i samorządów gminnych oraz koniecznością osiągnięcia założonych wskaźników programowych.

Pan Piotr Stec wyraził wątpliwość co do zasadności podejmowania uchwały w sytuacji, gdy Instytut nadal prowadzi korespondencję z NIK i nie jest znany jej finał. Zapytał również, czy uchwała może rodzić skutki prawne dla realizatorów zadań. Zasugerował, że w przyszłości warto rozważyć wprowadzenie weryfikacji prawnej projektów uchwał przez prawnika Instytutu. Wskazał, że głównym zadaniem Rady powinno pozostać opiniowanie dokumentów od strony merytorycznej.

Pani Agata Stafiej-Bartosik stwierdziła, że choć NIK dąży do wykazania błędu obecnej Rady, sytuacja ta stanowi również szansę, by pokazać, jak Rada potrafi odpowiedzialnie reagować na własne pomyłki. Podkreśliła, że przyjęcie dzisiejszej uchwały odbiera podstawy do budowania negatywnej narracji na temat działań Rady.

Pan Michał Braun wskazał, że rozbieżność w interpretacji zapisów wynika z odmiennego podejścia Instytutu i Najwyższej Izby Kontroli, przy czym po stronie Izby nie należy spodziewać się zmiany stanowiska. Odnosząc się do możliwych konsekwencji dla beneficjentów, poinformował, że dotychczas nie ogłoszono żadnego konkursu, w ramach którego obowiązywałaby sporna zasada, więc nie miała ona wpływu na składanie ofert. Dodał, że jesienią br. planowana jest nowa edycja Funduszu Młodzieżowego, a Instytut podejmie próbę zmiany zapisów programu przed jego ogłoszeniem. W przypadku regrantingów zauważył, że zdarzały się projekty z udziałem osób poniżej 15. roku życia,

jednak we wszystkich tych przypadkach uczestnikami były również osoby spełniające obowiązujące kryterium wiekowe.

Pan Łukasz Ofiara przekazał, że w uchwale znajdzie się następujące zdanie: Rada NIW-CRSO jednocześnie wyraża opinię co do konieczności podjęcia działań w kierunku zmiany Uchwały Rady Ministrów w sprawie Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022-2033 poprzez ustalenie wieku odbiorców zadań realizowanych przez beneficjentów Funduszu Młodzieżowego na 12-29 rok życia. Członkinie i członkowie Rady zgodzili się.

Następnie Pan Piotr Stec poddał pod głosowanie uchwałę w sprawie zatwierdzenia zmian w regulaminie konkursu organizowanego w ramach Rządowego Programu Fundusz Młodzieżowy na lata 2022–2033, edycja 2024. W głosowaniu 7 osób było ZA, nikt nie był przeciw, 1 osoba wstrzymała się. Rada przyjęła uchwałę. Obecni podczas głosowania: 8 osób; głosowało: 8 osób.

Ad 6.

W związku z koniecznością opuszczenia posiedzenia przez Przewodniczącego Rady, prowadzenie obrad zostało przekazane Panu Danielowi Prędkopowiczowi. Członek Rady poprosił Pana Łukasza Ofiarę o przeprowadzenie losowania ekspertów do oceny wniosków w ramach konkursu „Wsparcie organizacji wolontariatu w NGO – WOW w NGO!” edycja 2025. Spośród 72 osób wylosowano 50 ekspertów, z czego 10 ostatnich liczb będzie oznaczało ekspertów rezerwowych. Procedurę przeprowadzono za pomocą strony https://generujemy.pl/losowa_liczba.

Ad 7.

Pani Ewa Kalbarczyk przystąpiła do omawiania punktu „Stan realizacji zadań w ramach Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Pozarządowych Moc Małych Społeczności, edycja 2025”. Zastępczyni Dyrektora poinformowała, że niebawem, tuż po posiedzeniu Komisji Konkursowej, NIW opublikuje rozstrzygnięcie konkursu w ramach Priorytetu 3. Obecnie trwa ocena merytoryczna wniosków złożonych w Priorytecie 2. Praktycznie w każdym województwie zostały złożone oferty na dofinansowanie sieci. Jeżeli chodzi o Priorytet 1 – na tę chwilę również trwa ocena merytoryczna wniosków, a ogłoszenie wyników planowane jest na koniec lipca br. Od sierpnia Instytut rozpocznie współpracę z koordynatorami w województwach, którzy głównie mają wesprzeć NIW w zakresie

procedowania podpisywania umów, a także wesprzeć organizacje, szczególnie te mało doświadczone, w realizacji projektów. Pod koniec lipca br. planowane jest szkolenie dla koordynatorów wojewódzkich.

Pan Daniel Prędkopowicz zapytał, jakie ryzyka związane z realizacją programu i terminami podpisywania umów dostrzega Instytut, biorąc pod uwagę nadchodzące ogłoszenia wyników Priorytetów oraz możliwe uwagi do projektów. Zapytał również, kiedy środki mogą realnie trafić do grantobiorców. Pan Michał Braun odpowiedział, że w ramach tego konkursu Instytut nie przewiduje fazy negocjacji ofert, chyba że ekspert w sposób szczególny i jednoznaczny zakwestionuje koszty projektu.

Ad 8.

Rada Instytutu nie zgłosiła żadnych kwestii w ramach punktu „Sprawy różne”.

Ad 9.

Pan Daniel Prędkopowicz w imieniu Pana Piotra Steca podziękował Dyrektorowi Instytutu oraz pozostałym członkom i członkiniom Rady NIW-CRSO, po czym zamknął posiedzenie.

Przewodniczący Rady
Narodowego Instytutu Wolności -
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
Piotr Stec

Protokół sporządziła Oliwia Krawczyk

